

A Fővárosi Ítéltábla Hergár Jenő szabadalmi ügyvivő (...) által képviselt I.rendű felperes neve „f.a.” (...) I. rendű és II.rendű felperes neve (...) II. rendű felpereseknek Hegyesi Ügyvédi Iroda (.... ügyintéző: dr. Hegyesi Miklós ügyvéd) által képviselt I.rendű alperes neve (...) I. rendű, Ormai és Társai Ügyvédi Iroda (...., ügyintéző: dr. Ormai Gabriella ügyvéd) és Kacsukpatent Európai Szabadalmi és Védjegyiroda Kft. (...., ügyintéző: dr. Kacsuk Zsófia szabadalmi ügyvivő) által képviselt B... Bt. (...) II. rendű, Lendvai és Szörényi Ügyvédi Iroda (fél címe 3, ügyintéző: dr. Lendvai András ügyvéd) és Gödölle, Kékes, Mészáros & Szabó Szabadalmi és Védjegyiroda (...., ügyintéző: dr. Kereszti Marcell szabadalmi ügyvivő) által képviselt B... Zrt. (III.rendű alperes címe) III. rendű alperesek ellen használati mintaoltalom bitorlásának megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. január 30. napján kelt, 3.P.../2014/18. számú ítélete a felperesek 19. sorszám alatti fellebbezése, a III. rendű alperes Pf.4. sorszám és a II. rendű alperes Pf. 6. sorszám alatt előterjesztett csatlakozó fellebbezése folytán meghozta az alábbi

#### í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket egyetemlegesen, hogy 15 napon belül fizessenek meg a II. rendű alperesnek 200.000 (Kétszázezer) forint + áfa ügyvédi munkadíjból és 12.000 (Tizenkétezer) forint csatlakozó fellebbezési illetékből álló, a III. rendű alperesnek 250.000 (Kétszázötvenezer) forint + áfa összegű ügyvédi munkadíjból és 12.000 (Tizenkétezer) forint csatlakozó fellebbezési illetékből álló másodfokú perköltséget.

Kötelesek a felperesek egyetemlegesen 144.000 (Száznegyvennégyezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket az államnak külön felhívásra megfizetni.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

#### I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperesnek 100.000 forint ügyvédi munkadíjat, a II. rendű alperesnek 50.000 forint ügyvédi és 400.050 forint szabadalmi ügyvivői munkadíjat, a III. rendű alperesnek 250.000 forint ügyvédi és 250.000 forint szabadalmi ügyvivői munkadíjat.

A tényállás szerint 1991. ...-i elsőbbséggel az I. rendű felperes javára került lajstromozásra ...szám alatt a „Záróelem, előnyösen italt tartalmazó palackok lezárására” című szolgálati használati mintaoltalom. A II. rendű alperes zárókupakot gyárt, az I. és III. rendű alperes palackozás során használ zárókupakot, ennek termékszám EV 20/21. Az alperesi zárókupakban lévő záró membrán csúcsa lefelé mutat.

Az I. rendű felperes 1998. június 17-én benyújtott, majd kiterjesztett és pontosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperesek bitorolják a használati mintaoltalmát. Abbahagyásra

és eltiltásra kérte őket kötelezni, emellett adatszolgáltatásra és a bitorlással érintett termékek lefoglalására is igényt tartott. Állította, hogy az I. rendű alperes a bitorlást az ételecet palackjain alkalmazott zárókupakkal, a II. rendű alperes a kupak gyártásával és forgalmazásával, a III. rendű alperes a zárókupak étolaj palackjain történő használatával valósítja meg. A peresített időszakot az 1993. január 1-től 2001. május 17-ig (a mintaoltalom megszűnésének időpontjáig) terjedő időtartamban határozta meg, iparjogvédelmi szakértői véleményt csatolt annak igazolására, hogy a sérelmezett kupak nem egyezik a felhozott ... lajstromszámú francia szabadalom tárgyával, másfelől belesik a tárgyi használati mintaoltalom eredeti oltalmi körébe.

A II. rendű alperes a használati minta oltalmának megsemmisítését kezdeményezte, az anterioritások között első helyen a francia szabadalmat jelölte meg. Az elsőfokú bíróság a per tárgyalását a megsemmisítési eljárás jogerős befejeződéséig felfüggesztette. A megsemmisítési eljárás az oltalmi kör korlátozására vezetett, a fennmaradt főigénypont a következő: Záróelem, előnyösen italt tartalmazó palackok, különösen üvegpalackok lezárására, amely záróelem műanyagból fröccsöntéssel készített alsó (2) és ahhoz menetesen csatlakozó felső részből (1) áll, az alsó rész külső felületén egymás alatt kiömlő perem (3), nyakrész (4), menetes rész (5), majd palást (6) van kialakítva, az alsó rész belsejében kúpos kialakítású záró membrán (8) van, melyhez tépőgyűrű (7) csatlakozik, alatta belső gyűrű (11), majd belső váll (10) van kialakítva, a belső gyűrűben nyúlványokból (13) álló örvénylésgátló szerkezet van kiképezve, azzal jellemezve, hogy a záró membrán kúpjának csúcsa a kiömlő perem felé mutatóan van kialakítva.

Ezt követően a II. rendű alperes ismételt megsemmisítési kérelme folytán a per tárgyalása újra felfüggesztésre került, de ez alkalommal a kérelem elutasítást nyert és a használati minta a korlátozott főigényponttal érvényben maradt.

Az I. rendű felperes a bitorlásból eredő követelését a 2011. március 28. napján kelt szerződéssel a R... Kft-re engedményezte, aki II. rendű felperesként perbe lépett. Az alperesek hozzájárulásának hiányában az elsőfokú bíróság az I. rendű felperest nem bocsátotta el a perből.

Az alperesek ellenkérelme a kereset elutasítására irányult, védekezésük lényege szerint az ekvivalencia elv alkalmazásával sem terjeszthető ki az oltalom a lefelé kúpos záró membránra.

Az elsőfokú bíróság a keresetet nem találta alaposnak. Határozatát a használati minták oltalmáról szóló 1991. évi XXXVII. törvény (Hmt.) 13. § (1)-(2) bekezdésére, valamint 19. § (1)-(2) bekezdésére alapította.

Rögzítette, hogy az alperesek a felperesi minta hasznosítására engedéllyel nem rendelkeztek, de vitatták, hogy az általuk használt kupak beletartozik a minta oltalmi körébe, ugyanakkor a felek egyetértettek abban, hogy a minta és a termék csupán egy jellemzőben, a záró membrán irányultságában különbözik. Az elsőfokú bíróság aggálytalannak találta, hogy a lefelé kúposan kialakított alperesi záró membránra nem olvasható rá szó szerint az utolsó igényponti jellemző, aminek alapján a mintában a záró membrán kúpjának csúcsa a kiömlő perem felé mutatóan van kialakítva. Az ekvivalencia elvének alkalmazása kapcsán az elsőfokú bíróság hangsúlyozta, hogy az nem tághatja az oltalom terjedelmét, hanem csak megerősítheti azt, ezáltal növeli a jogosult jogbiztonságát, a jogérvényesítés esélyét. Lényege, hogy az igényponti jellemzővel egyenértékűnek tekinthető az olyan elem, amely lényegében ugyanazt a feladatot, lényegében ugyanolyan módon és lényegében ugyanolyan eredménnyel látja el, és ezt műszaki mérlegeléssel kell eldönteni. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a hármas azonossági teszt alkalmazása mellett/helyett szükségtelen és irreleváns bármiféle hivatkozás a technika állására a bejelentés napján, súlytalanok a megsemmisítési eljárásban előadott érvekre történt utalások. Jelentősége az érvényben maradt,

korlátozott igénypontnak van, függetlenül attól, hogy a felperesek véleménye szerint szabálytalan a tárgyi köre, sőt nem is volt szükség a korlátozásra.

Adott esetben a membrán zárjegy funkciót tölt be, bizonyítja a vásárlónak, hogy a palack az eredetileg beletöltött árut tartalmazza. A záró membrán a mintában és az alperesi termékben azonos funkciót lát el, megakadályozza a palack tartalmához való hozzáférést, illetve eltávolítása esetén lehetővé teszi a palack tartalmának kiöntését.

A feladat megoldásának módja azonban már eltérő, mert a mintában a membrán felfelé, az alperesi termékben lefelé kúpos kialakítású. Az oltalmi igénypont nem határozza meg a felfelé kúposság mértékét, szögtartományt sem ad meg, tehát az oltalmi kör nem korlátozódik a sík membrántól jelentéktelenül eltérő, felfelé kúpos megoldásra. A csatolt alperesi terméken viszont jól látható a kúposság mértéke és lefelé mutató iránya, így nem állítható, hogy a záró membránok feladatukat lényegében azonos módon oldanák meg és már ennek alapján arra az eredményre lehet jutni, hogy a felperesek által egyenértékűnek mondott alperesi lefelé kúpos záró membrán elem nem ekvivalens az igényponti felfelé kúpos záró membrán jellemzővel.

A teszt utolsó lépése, az elért eredmény vizsgálata szintén azt mutatja, hogy az érintett záró membránok a zárjegy funkciót több okból is eltérően látják el. A felfelé kúpos membránt a tépőgyűrű segítségével könnyebb feltépni, mert a kúp merevséget kölcsönöz a membránnak. Az alperesi membrán esetében ahhoz, hogy a tépőgyűrű a feltépéskor ne szakadjon el erősebb és/vagy vastagabb anyagot kell alkalmazni, illetve az anyagot el kell vékonyítani. Kétségtelen, hogy ha a membránhoz vízszintes pozícióban illeszkedik a tépőgyűrű, azt kitépéskor nehéz megfogni a felperesi mintánál a felfelé álló kúp helyfoglalása miatt. Amennyiben a tépőgyűrűt a membrántól kissé eltávolítják a könnyebb hozzáférhetőség miatt, akkor a záró elem felső részét magasabbra kell készíteni, ami több anyag felhasználását igényli. A záró membránok felszakíthatóságában mutakozó, azok eltérő irányú kúposságából eredő különbségeket az Iparjogvédelmi Szakértői Testület (ISZT) szakvéleménye is ismertette. Ezt az elsőfokú bíróság osztotta és úgy találta, hogy az eljáró tanács szaktanácsai jellegéből és a szakértői állásfoglalásból eredően nincs szükség további szakértői bizonyításra, kísérleti igazolásra, ezért a felperesek erre irányuló bizonyítási indítványát elutasította. Értékelte, hogy a fröccstechnológiai modellezés szerint az eltérő konstrukciónak további következményei is vannak, így az alperesi termék alacsonyabb fröccsnyomással, kevesebb beszívódással és homogénebb anyagszerkezettel gyártható. Kisebb a gyártás energiaigénye, a készterméknél kisebb a repedés és a deformáció veszélye. Megjegyezte, hogy a modellezésnél a használati minta szerinti domború záró elem méreteit az összehasonlíthatóság érdekében az alperesi termék méreteivel egyezően választották meg. Osztotta azt az alperesi érvelést is, hogy a membrán feltépésekor nagyobb a folyadék kifröccsenésének a veszélye a mintánál, mert a palack mozgatásakor a membránra jutó folyadék nem tud olyan könnyen visszafolyni, mint a lefelé kúpos membránról.

Ezért az elsőfokú bíróság teljes bizonyossággal megállapíthatónak találta, hogy az alperesi záró kupak lefelé kúpos záró membrán eleme nem tekinthető az igényponti felfelé kúpos záró membrán jellemző egyenértékű helyettesítésének.

Nem értett egyet a felperesekkel abban, hogy a bitorlás kérdésében a leírás alapján kell állást foglalni. Érvelése szerint a Hmt. 13. § (1) bekezdés második mondatában írt „szabad értelmezni” kifejezés azt jelenti, hogy ha az igénypont értelmezésre szorul, akkor a leírást és a rajzokat kell elővenni. Adott esetben a mintaoltalmi igénypont tartalma egyértelmű és világos, ekként nincs szükség az értelmezésére. A Hmt. 32. § (2) bekezdésében foglalt feltétel egyébként az oltalom engedélyezésekor általában teljesül. A jelen esetben azonban az igénypont oltalmi köre megsemmisítési eljárásban szűkült, a leírást és a rajzokat viszont módosítani nem lehet, így esély van arra, hogy megbomlott az összhang a leírás és az igénypont között. Mindezekért úgy találta,

hogy sem szükség, sem lehetőség nincs az igénypont leírás alapján való értelmezésére. Mindezt értékelve az elsőfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy a mintaoltalom nem terjed ki az alperesi zárókupakra, ezért a keresetet elutasította.

Az ítélet ellen a felperesek fellebbezéssel, a II. és III. rendű alperesek csatlakozó fellebbezéssel éltek.

A felperesek fellebbezése az ítélet megváltoztatására, a mintaoltalom bitorlásának megállapítására és a keresetben kért jogkövetkezmények alkalmazására irányult. Támadták a döntést a perköltségre vonatkozóan is.

Sérrelmezték az alperesi ellenkérelmek késedelmes előterjesztését és kérték azokat figyelmen kívül hagyni. Megkérdőjelezték, hogy az utolsó tárgyaláson hozott jogutódlási végzés jogerőre emelkedése előtt volt-e helye ítéleti döntésnek. Rámutattak, hogy az ítélet ellentétben áll a megsemmisítési ügyben hozott, kötőerővel bíró 3.Pk.../2004/12. számú döntéssel, ami szerint a tárgyi kupak nem tartalmaz műszaki többlethatást és megerősítette, hogy a lefelé, illetve a felfelé kúpos membránok ekvivalensek. Ha az Ítéletábra ezt nem osztja, hivatkoztak a Hmt. ekvivalencia elvével kapcsolatos 13. § (1)-(2) bekezdéseire írt törvényi indoklásra. Álláspontjuk szerint az ekvivalencia elve növeli az oltalom terjedelmét. A bíróság a megoldás módjában tévedett, mert az nem a kúp eltérő irányából, hanem a felszakítás helyének legyengítéséből következik. Az eredmény tekintetében is hibás következtetésre jutott az eljáró bíróság, ugyanis a kúp merevsége kizárólag a szögétől függ, miután a mintában ez sincs korlátozva, így a kitépési erő azonos kúpszög esetén egyforma is lehet. Vitatták a tépőgyűrű hozzáférhetőségével kapcsolatos ítéleti megállapítást, rámutattak, hogy a mintaoltalom a tépőgyűrű vízszinteshez képesti helyzetét sem korlátozza. **Kifogásolták, hogy a törvényszék hivatkozik az alperesek által fizetett ISZT szakvéleményére, illetve saját szakértői kompetenciájára, azonos műszaki meggyőződésére, továbbá hogy kritika nélkül elfogadta az alperesek fröccstechnológiai elemzését, holott tartalma ellenőrizetlen, így abból nem lehet valós eredményre jutni. A folyadék feltapadás kapcsán leszögezték, hogy a sebesség azonos kúpszög, de ellentétes irány esetén megegyezik, az eltérés csak annyi, hogy homorú kialakításnál a folyadék a kúp irányába áramlik, míg felfelé irányultság esetén a kerület felé, de ez érdektelen, így beletartozik a lényegében azonos módon meghatározás tartalmába. Hangsúlyozták, hogy a megoldásokat a lényegében azonos módon és eredménnyel követelmények tekintetében a lényegében azonos feladat körében kell értékelni. Az ítélet az összehasonlítást kiragadta a hármas bírálati elv tárgyköréből, pusztán a kétféle műszaki megoldás egymáshoz való összehasonlítását végezte el. Nyomatékosították, hogy jogerős korlátozás csak az alperesi termékkel és nem a technika állásából ismert megoldásokkal való egyezést szüntette meg. Azonban az ekvivalencia törvényi alkalmazhatósága folytán az alperesi termék nem került ki a minta oltalmi köréből. Az ítélettel szemben vitatták, hogy az igénypont szűkülése a leírás és az igénypont összhangjának megbomlására vezetett és ezért sem szükség, sem lehetőség nincs az igénypont leírás alapján történő értelmezésére. **Az összhang továbbra is fennáll, hiszen csak egy kiviteli alakot vettek bele a főigénypontba, melyről a leírás soha nem állította, hogy az műszaki többlethatást jelent. Végül eltúlzottnak találták a megítélt perköltséget, tekintve hogy a perindításkor a per tárgyának értéke 350.000 forint volt. Kiemelték, hogy a megbízók felé benyújtott számla önmagában nem alapozza meg az igényelhető perköltséget. Extra megbízási díjakat pernyertesség esetén sem lehet a pervesztes félre áthárítani és hogyha a felet többen képviselik, részükre egy költség jár. Ezért a megállapított perköltség mérsékelésének van helye.****

A II. rendű alperes csatlakozó fellebbezése az ítélet indokolása ellen irányult, azt a 11. oldal 3. bekezdése, illetve a 12. oldal 8-12. bekezdései tekintetében kérte megváltoztatni.

Osztotta az elsőfokú bíróságnak a hármasszoros azonossági teszt kapcsán kifejtett álláspontját, azonban úgy vélte, hogy az egyenértékűség vizsgálatára nem volt szükség, mivel a Hivatal éppen a lefelé- és felfelé kúpos záró membránok egyenértékűségének hiánya miatt tartotta fenn korlátozással a mintaoltalmat, az ítélt dolog pedig eljárásjogi korlátot jelent. A jogbiztonság érdekében még elvi szinten sem engedhető meg, hogy a megsemmisítési eljárásban két elem egyenértékűsége tekintetében jogerősen elbíralt kérdést, ugyanazon minta bitorlásának megállapítására irányuló eljárásban újra lehessen vizsgálni. Ezért a határozat 11. oldalának 3. bekezdése korrigálásra szorul. Egyetértett az ítélettel abban, hogy az igénypontoknak a leírás és rajz alapján történő értelmezése másodlagos, de nem osztotta a 12. oldal utolsó három bekezdésében levont általános következtetést. Igénypont-módosulás esetén ugyanis lehetséges az igénypontok leírás és rajz alapján történő értelmezése, csak figyelmen kívül kell hagyni a leírás és rajz azon részeit, amelyek a korlátozás révén már nem esnek az igénypontok oltalmi körébe. Ezért ebben a részében is az indokolás megfelelő korrigálását kérte.

A II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az érdemi döntés helybenhagyására irányult. Előadta, hogy a megsemmisítésre irányuló eljárásban felülvizsgálati kérelmet nyújtott be és erre tekintettel a per tárgyalásának felfüggesztését kérte, mert a minta megsemmisítése esetén a bitorlási per okafogyottá vált volna. A felülvizsgálati eljárást lezáró döntés kézhezvételét követően azonban késlekedés nélkül előterjesztette érdemi érveit és azt a felperes képviselőjének közvetlenül is megküldte. A költségek miatt sem kívánta az ellenkérelmet a kúriai végzés bevétele nélkül kidolgozni, mert amennyiben a felülvizsgálati kérelem eredményes, úgy feleslegesen generált volna perköltséget. A fröccstechnológiai modellezés pedig a felperesek előtt ismert volt már, mivel a dokumentumot a második megsemmisítési eljárásban, közel nyolc évvel ezelőtt a II. rendű alperes már csatolta. Érvelése szerint az ekvivalencia tesztben a „lényegében azonos mód” kritériumát a felperesek tévesen értelmezik, mert jelen esetben több fórum által is megállapítottan a záró membránok szerkezeti különbsége egyben a betöltött funkció megvalósításának a módjában előálló különbséget is maga után vonja. A „lényegében azonos eredmény” tekintetében leszögezte, hogy azt szintén több, műszaki végzettséggel rendelkező, egymástól független fórum értékelte és megállapította, hogy a lefelé, illetve a felfelé kúpos záró membrán nem egyenértékű a betöltött funkció ellátásának eredménye szempontjából. Tehát a zárás és zárjegy funkcióját a kétféle záró membrán nem azonos eredménnyel látja el. Az ISZT szakértői véleménye kapcsán kiemelte, hogy semmiféle ráhatással nem bírt az eljáró tanács tagjainak személyére, akik valamennyien a Hivatal munkatársai, a felektől független, pártatlan személyek. Rámutatott az ekvivalenciával kapcsolatos egyéb műszaki kérdésekre is. A megállapított perköltséget pedig arányban állónak találta az eljárás során kifejtett képviselői tevékenységgel.

A III. rendű alperes csatlakozó fellebbezése a II. rendű felperessel szembeni részében az ítélet hatályon kívül helyezésére és a per megszüntetésére, továbbá az indokolás megfelelő korrigálására irányult.

Álláspontja szerint a II. rendű felperes perbelépésére nincs jogi lehetőség, ugyanis a perbeli pozíció szempontjából nem történt jogutódlás. Kiemelte, hogy a Hmt. és a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény (Szt.) speciális szabályokat fogalmaz meg, mert az iparjogvédelmi perben engedményezés alapján csak akkor járhat el a jogosulttól különálló személy, ha az adott jog hasznosítására előzetesen már engedélyt szerzett. Mivel a használati mintaoltalom a perbeli engedményezés időpontjában már megszűnt, így fogalmilag kizárt, hogy a II. rendű felperes hasznosítási jogot szerzett. Ezt alátámasztja, hogy a szerződés szerint csak a bitorlási igényt (követelést) engedményezte az I. rendű felperes, de erre utal a Pp. 3. § (1) bekezdés második mondatában megfogalmazott rendelkezési elv is. Minthogy a felperesi oldalon nem történt

jogutódlás, ezért a II. rendű felperessel szemben a per megszüntetésének van helye. Kérte az ítélet 10. oldalának első bekezdését korrigálni, mert abban az eljáró bíróság nem szöveghűen idézte a korábbi beadványában foglaltakat az ekvivalencia elv alkalmazásának lényegét illetően. Fenntartotta, hogy az elv alkalmazása révén az oltalmi kör bővül, mégpedig az ekvivalencia-megfontolások által megalapozott terjedelemmel. A 11. oldal negyedik bekezdése kapcsán ismételten visszautalt a 2015. január 23-ai előkészítő iratának 28-32. pontjaiban foglaltakra. Hangsúlyozta, hogy az ekvivalencia elv korlátok nélküli alkalmazása jogbizonytalansághoz és diszfunkcióhoz vezetne. Az igénypontnak szó szerint nem megfelelő ekvivalencia-terjedelem megállapításakor figyelembe lehet és kell is venni ezeket a megfontolásokat. Főleg a határeseteknél segítheti a döntéshozókat azon szabály, hogy az ekvivalencia nem terjedhet ki a technika állásához tartozó megoldásokra, ez ellentétes lenne az iparjogvédelmi rendszer lényegével és a közérdek sérelmét jelentené. Ellenkező esetben ugyanis a már közkincsnek vélt műszaki megoldások kerülhetnének oltalom alá, és ily módon azok jogszerű hasznosítása egy későbbi használati mintaoltalmi bejelentés révén menthetetlenül a használati mintaoltalom bitorlását valósítaná meg. Ezért az ítéleti indokolást akként kérte korrigálni, hogy egy adott műszaki megoldás tekintetében az ekvivalencia fennállásának megállapításánál - az ekvivalencia hármasságonosági tesztje mellett - figyelembe vehető az a körülmény, hogy a kérdéses műszaki megoldás a technika állásához tartozik-e. Azt is kérte elvi érveléssel kimondani, hogy a technika állásához tartozó olyan műszaki megoldás, amely nem esik az igénypont szó szerinti értelme által meghatározott terjedelemből, az ekvivalencia révén sem eshet az oltalmi körbe.

A III. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az érdemi döntés helybenhagyására irányult. Részletesen nyilatkozott a felperesi fellebbezésben felvetett érvekre.

Az I. rendű alperes a másodfokú tárgyalás megkezdéséig a fellebbezésre, illetve a csatlakozó fellebbezésekre észrevételt vagy ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felperesek fellebbezése nem alapos, a II-III. rendű alperesek csatlakozó fellebbezése részben alapos.

Az elsőfokú bíróság a tényállást kellő mértékben feltárta, abból a jogszabályok megfelelő alkalmazásával, eljárási hiba nélkül helyes érdemi döntésre jutott, indokai túlnyomó részével a másodfokú bíróság egyetértett, a II-III. rendű alperes csatlakozó fellebbezése folytán azonban részben érintette az indokolást.

Eljárási hibának állították a felperesek, hogy az alperesek nem nyújtották be időben az ellenkérelmüket, ezért kérték, hogy a másodfokú bíróság az elbírálásnál azokat hagyja figyelmen kívül. A fellebbviteli bíróság erre jogi alapot nem talált. A II. rendű alperes helyesen hivatkozott rá, hogy a státuszügyben a felülvizsgálati eljárás mikénti befejeződése előkérdése volt a pernek, mert amennyiben számára kedvező döntés születik, úgy a bitorlás megállapítására irányuló kereset okafogyottá válik. A kialakult és töretlen bírósági gyakorlat alapján a bitorlási perben be kell várni az oltalom fennállását érintő felülvizsgálati eljárás befejezését, mert enélkül nem lehet megalapozott döntést hozni a jogsértés, adott esetben a használati minta bitorlásának kérdésében. Az pedig az iratokból egyértelműen kitűnt, hogy a II. és III. rendű alperesek ezt követően késlekedés nélkül benyújtották az ellenkérelmüket, a jogi képviselők egymás közti továbbítása pedig nem releváns.

A felperesi fellebbezés felvetette továbbá azt is, hogy a jogutódlási végzés jogereje előtt volt-e helye az érdemi döntés meghozatalának. Ez a kérdés jelentőségét veszítette, mert egyik fél sem fellebbezett a végzéssel szemben, de elviekben kijelenthető, hogy az elsőfokú bíróság eljárása nem volt

helyénvaló, mert amennyiben eredményes fellebbezés van, az akár hatályon kívül helyezést eredményezően kihathatott volna az ítéletre.

Ehhez kapcsolódik a III. rendű alperes csatlakozó fellebbezésében felhozott eljárási érvelés, ami szerint a II. rendű felperes perbelépésére nem volt lehetőség és az ő vonatkozásában permegszüntetést és hatályon kívül helyezést indítványozott. A másodfokú bíróság a Pp. 254. § (1) bekezdése szerint az elsőfokú eljárás során hozott határozatokat is felülbírálja, kivéve azokat, amik ellen egyáltalán nincs helye fellebbezésnek, vagy amelyek külön fellebbezéssel támadhatóak meg. Eljárási szempontból tehát nem felülbírálható az elsőfokú fellebbezhető végzés, és a jelen esetben - mivel a felperesek keresete teljes elutasítást nyert - a felvetett kérdésnek anyagi jogi szempontból is csak elvi jelentősége maradt, mert legfeljebb az indokolás megváltoztatását eredményezheti a legitimáció hiánya. Ugyanakkor a másodfokú bíróság a gyakorlat által is megerősített azon elvi álláspont mellett marad, hogy engedményezésnek az iparjogvédelem területén lehet helye, hiszen a bitorlás kötelmet keletkeztető tény.

Érdemében az elsőfokú bíróság döntését a másodfokú bíróság helyesnek találta, indokaival is lényegében egyetértett. A későbbiek során kifejtendő okokból részben eredményes csatlakozó fellebbezésekkel támadott indokain túl az elsőfokú ítélet helyes indokokra csak visszautal a másodfokú bíróság és kizárólag a fellebbezésben felvetettekre fejt ki a következőket.

A perben nem volt vitás, hogy egy kivételével az igényponti jellemzők a sérelmezett termékben megvalósulnak, az eldöntendő kérdés az volt, hogy ez az egyetlen kivétel egyenértékű jellemzővel van-e helyettesítve, azaz a lényegében azonos feladatot, lényegében azonos módon és lényegében azonos eredménnyel látja-e el. Az elsőfokú bíróság helyes indokok alapján állapította meg, hogy bár a záró membrán mindkét esetben azonos feladatot lát el, nevezetesen a zárjegy funkciót, de nem azonos a megoldás módja, mert a felperesnél felfelé kúpos, az alperesnél lefelé kúpos a záró membrán kialakítása és nem azonos az eredmény sem, mivel a záró elemeket nem egyforma erővel lehet kitépni, ezért eltérő vastagságú anyagot kell alkalmazni, hogy ne szakadjon el a felnyitáskor és a kifröccsenés veszélye is nagyobb a felfelé kúposnál.

Eredménytelen volt az a felperesi érvelés, miszerint már jogerősen elbírálást nyert, hogy a kúp két különböző kialakítását műszaki szempontból egyenértékűnek kell tekinteni. A fellebbezés alaptalanul hangsúlyozza, hogy a megsemmisítési eljárásban jogerősen megállapítást nyert, hogy a korlátozással fenntartott használati minta nem tartalmaz műszaki többlethatást a membránok tekintetében sem. Ennek a kérdésnek a feltalálói lépés megállapíthatósága körében volt jelentősége, de ez a pernek nem tárgya és nem is lehet az. A másodfokú bíróság ezzel szemben azt emeli ki, hogy az oltalom korlátozott módon való fenntartásának egyetlen oka a membrán csúcsának eltérő, felfelé mutató iránya volt, hiszen az ellentartásokban csak sík tárcsa alakú vagy lefelé mutató kúpos kialakítások szerepeltek. A különböző irányú membránok eltérően viselkednek a függőleges húzóerő hatására, máshogy torzul az alakjuk, máshogy játszódik le a kitépés folyamata és ez hatással van arra, hogy mennyire kell az anyagot a membrán kerületén elvékonyítani vagy milyen erősnek kell a tépő gyűrűt kialakítani. Nem értett egyet a másodfokú bíróság a felperesek azon okfejtésével, hogy a kúp merevsége kizárólag a szögétől függ és mivel ez a mintában nincs korlátozva, így a kitépési erő azonos kúpszög esetén egyforma is lehet az alperesi kupakéval. A kúp merevségét lényegesen befolyásolhatják magának az anyagának a fizikai-kémiai tulajdonságai, az alkalmazandó műanyagról azonban az igénypont mindössze annyi információt közöl, hogy annak fröccs-önthetőnek kell lennie és a leírásban is csak a rugalmasság a megfelelő műanyaggal szembeni elvárás. Ugyanakkor az alperesi termékkel azonos anyagból készült, felperesi minta szerint elkészített, felfelé csúcsos zárómembránnal végzett fröccstechnológiai modellezés az eltérő konstrukció további következményeit is kimutatta és ezt kísérleti adatokkal a felperesek nem

cáfolták meg. Önmagában az az érvelésük, hogy a minta érvényességi körén belül mindig található egy konkrét kiviteli alak, melynek fröccstechnológiai paraméterei teljesen egyezők lesznek az alperesi modellezéssel szemben, nem ébresztett aggályt a fellebbviteli bíróságban. Az pedig vitathatatlan, hogy a domború membrános kiképzésnél a tépőgyűrűhöz nehezebb hozzáférni, mert a homorú membrán függőlegesen nagyobb mozgásteret enged az eltávolításhoz. A folyadék felnyitáskori kifröccsenésének a lehetőségét nem lehet kizárni, ezért van jelentősége, hogy az eltérő kialakítású felületekről miként történhet visszaáramlás, az viszont a fellebbezésből is kiolvasható, hogy homorú kialakításnál a folyadék a kúp irányába áramlik, míg felfelé irányultság esetén a terület felé, ez pedig nem fér bele a lényegében azonos módon meghatározás tartalmába. A bitorlási perben azt kellett eldönteni, hogy az alperesi kupak a felperesi megoldás jogsértő utánzata-e, ezért helyesen járt el az elsőfokú bíróság, amikor a felperesi mintát és az alperesi terméket ütköztette és az ekvivalencia is kizárólag ebből az aspektusból volt vizsgálható. Erre tekintettel téves az a fellebbezési álláspont, hogy az ítélet az összehasonlítást kiragadta a hármasképlet elv tárgyköréből és csak a kétféle műszaki megoldás összehasonlítását végezte el. Az a felperesi érvelés sem osztható, miszerint a korlátozás csupán az alperesi termékkel és nem a technika állásából ismert megoldásokkal való egyezést szüntette meg. Az alperesi termék nem áll oltalom alatt, ekként nem lehetett a megsemmisítési eljárás tárgya. Nem kifogásolható alappal az sem, hogy az elsőfokú bíróság figyelembe vette az ISZT szakvéleményét, hiszen azt az alperesek személyes előadásának lehetett tekinteni, ugyanakkor a törvényszék döntését nem arra, hanem saját műszaki ismereteire alapította. Mindezeket értékelve egyértelmű tehát, hogy nem egyenértékű helyettesítésről van szó, a sérelmezett alperesi kupakra az oltalom nem terjed ki még az ekvivalencia alkalmazása eredményeként sem.

Az ítélt dologra való hivatkozva a II. rendű alperes csatlakozó fellebbezésében az Szt. 42. § (3) bekezdésére (erga omnes) utalva kifejtette, hogy a megsemmisítési eljárásban jogerősen elbírált kérdéseket, utóbb nem lehet vitatni, mert még elvi szinten sem engedhető meg, hogy két elem egyenértékűségét a megsemmisítési eljárás elbírálása után újból lehessen a bitorlási ügyben vizsgálni. A gondolatmenettel a másodfokú bíróság annyiban nem értett egyet, hogy az Szt. 42. § (3) bekezdése nem teremt jogerőt a bitorlási perben, azt csak az azonos ténybeli alapon nyugvó újabb megsemmisítési eljárás indítását tiltó rendelkezésként lehet értelmezni, de nem vonatkozik a bitorlásra. Ezért az oltalom megsértésére alapított eljárásban elvileg újból vizsgálható az egyenértékűség, ez kategorikusan nem zárható ki, ugyanakkor eltérő eredményre nyilván nem lehet jutni, ezt biztosítja, hogy a kizárólagos illetékesség folytán az iparjogvédelmi tárgyú ügyekben ugyanazok a bíróságok járnak el.

A felperesek és a II-III. rendű alperesek is adtak elő érveket az ekvivalencia elve kapcsán abból a szempontból, hogy az növeli-e az oltalom terjedelmét. Az elsőfokú bíróság szerint az egyenértékűség kizárólag az oltalom megerősítését és a jogérvényesítést szolgálja. A felperesek meggyőződése szerint az oltalom terjedelme ilyen módon növekedhet. A II. rendű alperes értelmezésében a korlátozás utáni oltalom nem terjeszthető ki az eredeti oltalmi körre, a korlátozás az ekvivalencia elvével nem kerülhető meg. A III. rendű alperes azon az állásponton volt, hogy az oltalom az alapterjedelméhez képest nagyobb lesz. A másodfokú bíróság az elvi állásfoglalásokat igénylő fellebbezésekkel szemben hangsúlyozza, hogy a jogalkalmazó bíróságnak nem mindenre kiterjedő, általános választ kell adnia, hanem az adott oltalmi forma vizsgálata alapján, a konkrét jogvitában kell állást foglalnia.

A III. rendű alperes helytállóan fejtette ki, hogy az ekvivalencia fennállásának megállapításánál figyelembe vehető az a körülmény is, hogy a kérdéses műszaki megoldás a technika állásához tartozik-e, mert az ekvivalencia nem terjedhet ki a már közkinccsé vált megoldásokra, ez



nyilvánvalóan sértené a közérdeket. Emellett figyelembe vehetőek a megsemmisítési eljárásban feltárt körülmények is, azzal hogy azokat újra kell értékelni. Annyiban eredményes tehát mindkét csatlakozó fellebbezés, hogy nem zárható ki automatikusan a hármaskör teszt alkalmazásán túl egyéb körülmény, így a technika állása vagy a megsemmisítési eljárás. Nem értett egyet tehát a másodfokú bíróság azzal az ítéleti megjegyzéssel, hogy csak a korlátozott igénypontot kellett vizsgálni és nincs jelentősége a megsemmisítési eljárásban elhangzott érveknek, ezért az ezzel kapcsolatos megállapításokat mellőzi a határozat indokolásából.

Az elsőfokú bíróság helyesen rögzítette, hogy az igényponti megfogalmazás egyértelműsége folytán a jelen ügyben nem volt szükség rá, hogy az oltalom terjedelmét a használati minta leírásából vezesse le. Rámutatott, hogy korlátozás esetén esély van arra, hogy megbomoljon az összhang az igénypont és a leírás között, ezért sem szükség, sem lehetőség nincs a mintaoltalmi igénypont leírás alapján való értelmezésére. Ez az utóbbi okfejtés azonban nem volt osztható, mert helyesen érvelt a II. rendű alperes azzal, hogy korlátozás esetén sem kizárt az értelmezés, csak figyelmen kívül kell hagyni bizonyos részeket, amik már nem esnek az oltalmi körbe. A fellebbezésben a felperesek vitatták, hogy az igénypont szűkülése a leírás és az igénypont összhangjának megbomlására vezetett, ilyen megállapítást azonban az ítélet nem tett, csak felvetette ennek a lehetőségét, de tekintve, hogy a kérdéses jellemzőt az igénypont világosan megnevezi, ezért ebben a kérdésben nem kellett állást foglalni.

Sikertelenül támadták a felperesek az ítéletet a megállapított perköltség vonatkozásában is. A Pp. 75. § (1) bekezdése értelmében perköltség mindaz a költség, ami a felek célszerű és jóhiszemű pervitelével kapcsolatban akár a bíróság előtt, akár a bíróságon kívül merült fel. A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a pernyertes fél költségeinek megfizetésére a peresztes felet kell kötelezni. A szabad megállapodás tárgyát képező szabadalmi ügyvivői díjról a 24/2004. (VI. 30.), az ügyvédi munkadíjról a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendeletek rendelkeznek. E rendelkezésekből csupán az következik, hogy a képviselő ellátásával felmerült munkadíjat és költséget magában foglaló eljárási költséget az ügyfél megjelöli, a bíróság pedig annak mértékét - az eljárási cselekmények célszerűségének figyelembe vételével - mérlegelheti és indokolt esetben azt alacsonyabb összegben állapíthatja meg. Az ügyfél és az ügyvéd vagy szabadalmi ügyvivő között a megbízási díjra vonatkozó megállapodás tartalmát, a tevékenység ellenértékeként kikötött munkadíj számítására vonatkozó szempontokat, valamint a munkadíj tényleges megfizetését az ügyfélnek külön bizonyítania nem kell (Kúria Pfv.IV.../2009/4.). A speciális szakértelmet igénylő védjegy, szabadalom és egyéb iparjogvédelmi tárgyú ügyekben a szaktanács előtt - hivatalos tudomás alapján is - ismert a fél képviselőjében eljáró jogi képviselők által kikötött munkadíjak összege. Erre is tekintettel az elsőfokú bíróság az alperesek részére az ügyvédi és szabadalmi ügyvivői munkadíjból álló perköltséget helyes mérlegeléssel állapította meg, az az eljárás időtartamával, az ügy bonyolultságával és a kifejtett képviselői munkával arányban álló volt, a III. rendű alperes esetében pedig a költségek mérséklésre is sor került. Ezért a másodfokú bíróság a perköltségre vonatkozó rendelkezés megváltoztatására nem látott indokot.

A kifejtettek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntését a Pp. 253. § (2) bekezdése szerint helybenhagyta, indokainak kis részben történő megváltoztatásával.

A peresztes felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése értelmében kötelesek viselni az alperesi oldalon felmerült másodfokú perköltséget, ami a II. és III. rendű alperesek képviselőjével felmerült munkadíjat foglalja magában. Mértékének megállapításánál figyelemmel volt a másodfokú bíróság a meg nem határozható pertárgy értékre, az ügy súlyára és az elvégzett ügyvédi és szabadalmi ügyvivői munkára és mindazt mérlegelve a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (2) bekezdése és

4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg a munkadíjat a rendelkező részben foglaltak szerint, az alperesek ezt meghaladó igényét azonban eltúlzottnak találta.

A felperesek a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése és 15. § (1) és (3) bekezdései szerint kötelesek megfizetni a le nem rótt fellebbezési illetéket.

, 2015. november 19.

. Lesenyei Terézia s.k.  
a tanács elnöke

. Pullai Ágnes s.k.  
előadó bíró

. Mózsik Tímea s.k.  
bíró

A kiadmány hitelül:  
bírószági ügyintéző